

Образложење

Правни основ

Правни основ за доношење ове уредбе садржан је у члану 108. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16, 95/18-др. закон и 71/21), којим је прописано да Влада („Службени гласник РС”, број 138/22) утврђује мерила и критеријуме за доделу подстицајних средста, члану 8. Закона о буџету Републике Србије за 2023. годину на Разделу 25 - Министарства заштите животне средине (у даљем тексту: Министарство), Глава 25.0 – Министарство заштите животне средине, Програм 0405 – Заштита природе и климатске промене, Функција 560 – Заштита животне средине неklasификована на другом месту, Програмска активност 0001 – Уређење и унапређење система заштите природе и очувања биодиверзитета, Економска класификација 463 – Трансфери осталим нивоима власти у укупном износу од 45.000.000,00 динара, за очување и заштиту биолошке, предеоне и геолошке разноврсности, за јединице локалне самоуправе на чијој територији се успоставља подручје које је проглашено актом Владе, и члану 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05-исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12-УС, 72/12, 7/14-УС, 44/14 и 30/18-др. закон) којим је прописано да Влада уредбом подробније разрађује однос уређен законом, у складу са сврхом и циљем закона.

Разлози за доношење уредбе

Овом уредбом утврђује се распоред, услови и начин коришћења средстава за очување и заштиту биолошке, предеоне и геолошке разноврсности, за јединице локалне самоуправе на чијој територији се успоставља подручје које је проглашено актом Владе.

Чланом 108. став 1. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16, 95/18-др. закон и 71/21) прописане је да се у буџету Републике Србије обезбеђују подстицајна средства за очување и заштиту биолошке, предеоне и геолошке разноврсности, за јединице локалне самоуправе на чијој територији се успоставља подручје које је проглашено актом Владе, у циљу развоја оних делатности које погодују очувању заштићеног подручја, односно очувању и целовитости еколошки значајног подручја.

Актом о проглашењу заштићеног подручја, утврђује се управљач коме је поверено чување, одржавање и презентација заштићеног подручја, као основни задатак у функцији заштите тог подручја. Управљач може бити правно лице, предузетник, а у изузетним случајевима и физичко лице. Од укупно 46 управљача, седам је основала Република Србија (пет јавних предузећа за заштиту и развој националних паркова и два друштва с ограниченом одговорношћу за управљање заштићеним подручјима) са основном делатности ботаничких и зоолошких вртова, заштита природних вредности која подразумева и управљање заштићеним подручјима, док су делатности осталих управљача разнолике, па за обављање поверених послова могу користити средства субвенција. Управљање заштићеним подручјем је посао од општег интереса.

Чланом 69. став 3. Закона о заштити природе прописано је да се средства буџета (субвенције) првенствено користе за финансирање радова и трошкова за намене наведене у том члану и намењена су искључиво управљачу заштићеног подручја за јасно дефинисане намене.

Управљачи су обавезни, на основу Закона о заштити природе и Правилника о условима које мора да испуњава управљач заштићеног подручја („Службени гласник РС”, број 85/09), да за обављање наведених послова имају организовану Службу заштите,

унапређења, промовисања и одрживог развоја заштићеног подручја и Чуварску службу. С обзиром да се ради о повереним пословима од општег интереса потребно је да се ти послови финансирају у складу са наведеним чланом 69. Закона о заштити природе, односно да се средства буџета првенствено користе за финансирање радова и трошкова за обављање послова управљања. Поред тога, управљач често ангажује и друге запослене и средства са којима располаже по основу бављења и другим делатностима, а која може да употреби за намене из Уредбе. У супротном, управљачи би били принуђени да ангажују трећа лица, односно ресурсе и добра набављају на тржишту, чиме се реализација уговорених послова поскупљује и продужава.

Подстицаји који су предмет ове уредбе су намењени искључиво локалним самоуправама за инфраструктурне пројекте (водоснабдевање насеља, изградња канализационе мреже, путна инфраструктура, решавање проблема појединачних и групних септичких јама које су углавном водопрпусне и представљају претњу загађења земљишта и површинских и подземних водотокова, одвођење цевима и испуштање отпадних вода на одређеној удаљености од домаћинства,...), успостављање мреже локалних удружења (као што су удружење жена, удружење произвођача меда, произвођача сира и слично), одржавање манифестација (развој локалних удружења и њихова промоција, одржавање сајмова и учешће на сајмовима, формирање и промоција етно поставки), уређење спелеолошких објеката, бициклических и пешачких стаза, промоција гео туризма, подстицај брендирања локалних производа, традиционалне делатности и стари занати (развој традиционалне-органске пољопривредне производње, рукотворина, локалних производа,...), финансирање инфраструктурних пројеката, пројеката развоја старих заната и традиционалних делатности и слично.

Учешће подстицаја у предрачунској вредности програма и пројеката, може износити до 80%.

Објашњење решења предложених уредбом

Чланом 1. Уредбе утврђују се распоред, услови и начин коришћења средстава за очување и заштиту биолошке, предеоне и геолошке разноврсности, за јединице локалне самоуправе на чијој територији се успоставља подручје које је проглашено актом Владе (у даљем тексту: подстицаји) која су одређена Законом о буџету Републике Србије за 2023. годину („Службени гласник РС”, број 138/22) на Разделу 25 - Министарства заштите животне средине (у даљем тексту: Министарство), Глава 25.0 – Министарство заштите животне средине, Програм 0405 – Заштита природе и климатске промене, Функција 560 – Заштита животне средине неklasификована на другом месту, Програмска активност 0001 – Уређење и унапређење система заштите природе и очувања биодиверзитета, Економска класификација 463 – Трансфери осталим нивоима власти у укупном износу од 45.000.000,00 динара.

Чланом 2. Уредбе, прописано је да се подстицаји из члана 1. ове уредбе, у укупном износу од 45.000.000,00 динара, односе се на финансирање радова и других трошкова, дефинисаним Законом о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10 – исправка, 14/16, 95/18-др. закон и 71/21) и овом уредбом, као и вредност употребљених сопствених ресурса и добара, за период од 1. јануара до 31. децембра 2023. године и распоређују се за намене наведене у тач. 1) до 16).

Чланом 3. уредбе утврђује се да право на право на коришћење подстицаја које имају јединице локалне самоуправе на чијој територији се налазе национални паркови и заштићена подручја проглашена актом Владе. Такође и начин на који се додељују локалним самоуправама на основу достављених програма и пројеката у складу са дозвољеним радовима и активностима дефинисаних актом о проглашењу заштићеног подручја.

Учешће подстицаја у предрачунској вредности средстава потребних за реализацију радова и активности из члана 2. ове уредбе, може износити до 80%.

Чланом 4. утврђује се да се додела подстицаја врши по захтеву за доделу средстава субвенција за заштићена природна добра од националног интереса које управљачи подnose на основу обавештења Министарства. Обавештење Министарства садржи место и рок за подношење пријава, као и начин достављања документације.

Чланом 5. дефинише садржај захтева за расподелу подстицаја.

Чланом 6. се дефинише потребна документација која се подноси уз Захтев.

Чланом 7. су дефинисани критеријуми на основу којих се врши расподела средстава.

Чланом 8. утврђује Листу вредновања и рангирања пријављених програма и пројеката, у року који не може бити дужи од 60 дана од дана истека рока за подношење захтева.

Чланом 9. да су средства наменска и могу да се користе искључиво за реализацију конкретног програма и пројекта.

У члану 10. утврђује се да се међусобна права и обавезе у вези са коришћењем субвенција уређују уговором који закључују Министарство и управљач коме се субвенције додељују.

У члану 11. прописано је да ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Анализа ефеката прописа

Уредбом се обезбеђује објективно и правично распоређивање, наменско и транспарентно коришћење подстицајних средстава за јединице локалне самоуправе за заштићена подручја, која су иначе недовољна за реалне потребе проширења, јачања и одржавања мреже заштићених подручја Републике Србије у складу са националном политиком у овој области и међународним стандардима и захтевима.

Финансијска средства потребна за спровођење уредбе

За спровођење ове уредбе обезбеђена су средства Законом о буџету Републике Србије за 2023. годину, у оквиру Разделу 25 - Министарства заштите животне средине (у даљем тексту: Министарство), Глава 25.0 – Министарство заштите животне средине, Програм 0405 – Заштита природе и климатске промене, Функција 560 – Заштита животне средине неklasификована на другом месту, Програмска активност 0001 – Уређење и унапређење система заштите природе и очувања биодиверзитета, Економска класификација 463 – Трансфери осталим нивоима власти у укупном износу од 45.000.000,00 динара.

Средства за 2024. и 2025. годину биће обезбеђена у оквиру лимита на разделу Министарства надлежног за послове заштите животне средине.